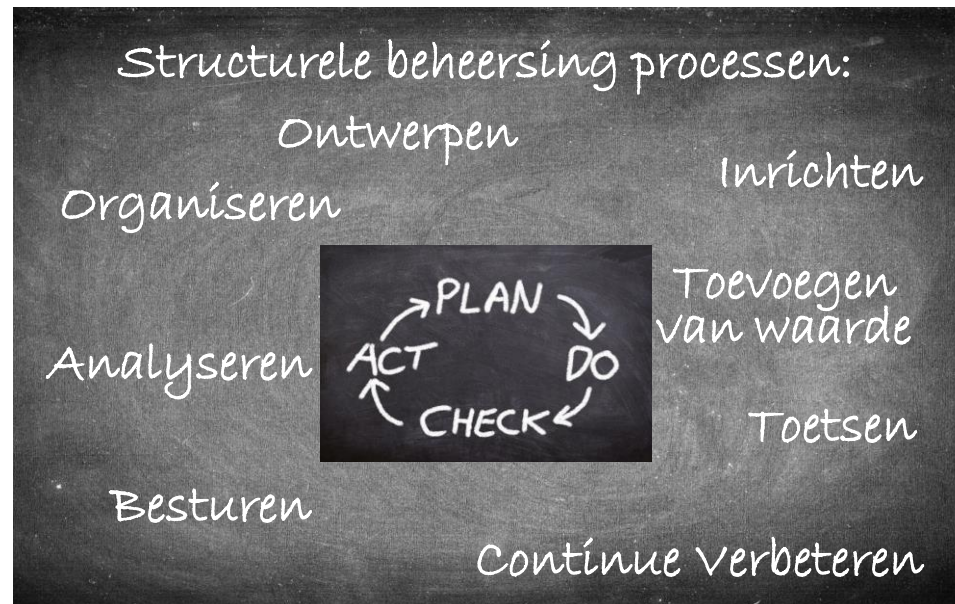

Engage Process als basis voor Rechtmatigheid en Controle

Waarom procesmanagement en continue verbeteren?

Nieuwe en veranderende wet- en regelgeving vraagt update

Noodzaak om efficiënt te werken

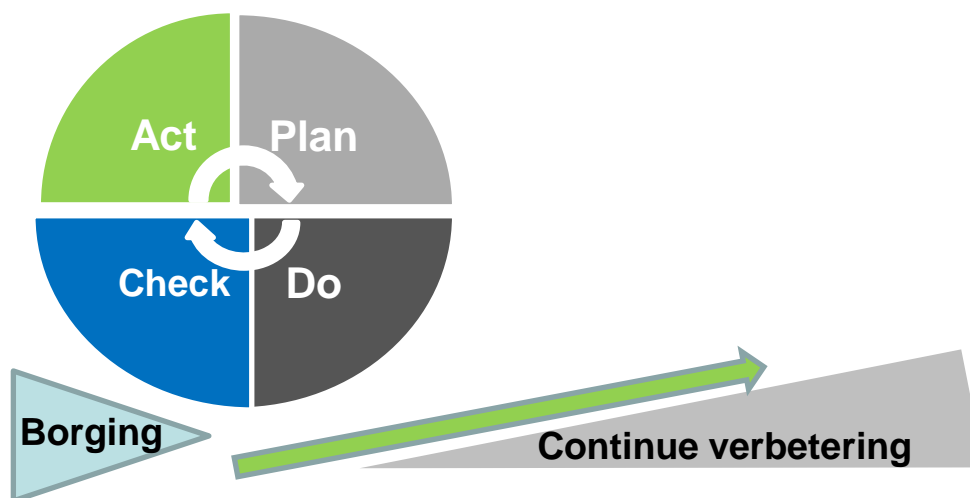
Ook participatie en samenwerking vragen om inzicht in hoe we werken

Procesmanagement bij gemeente Bunnik

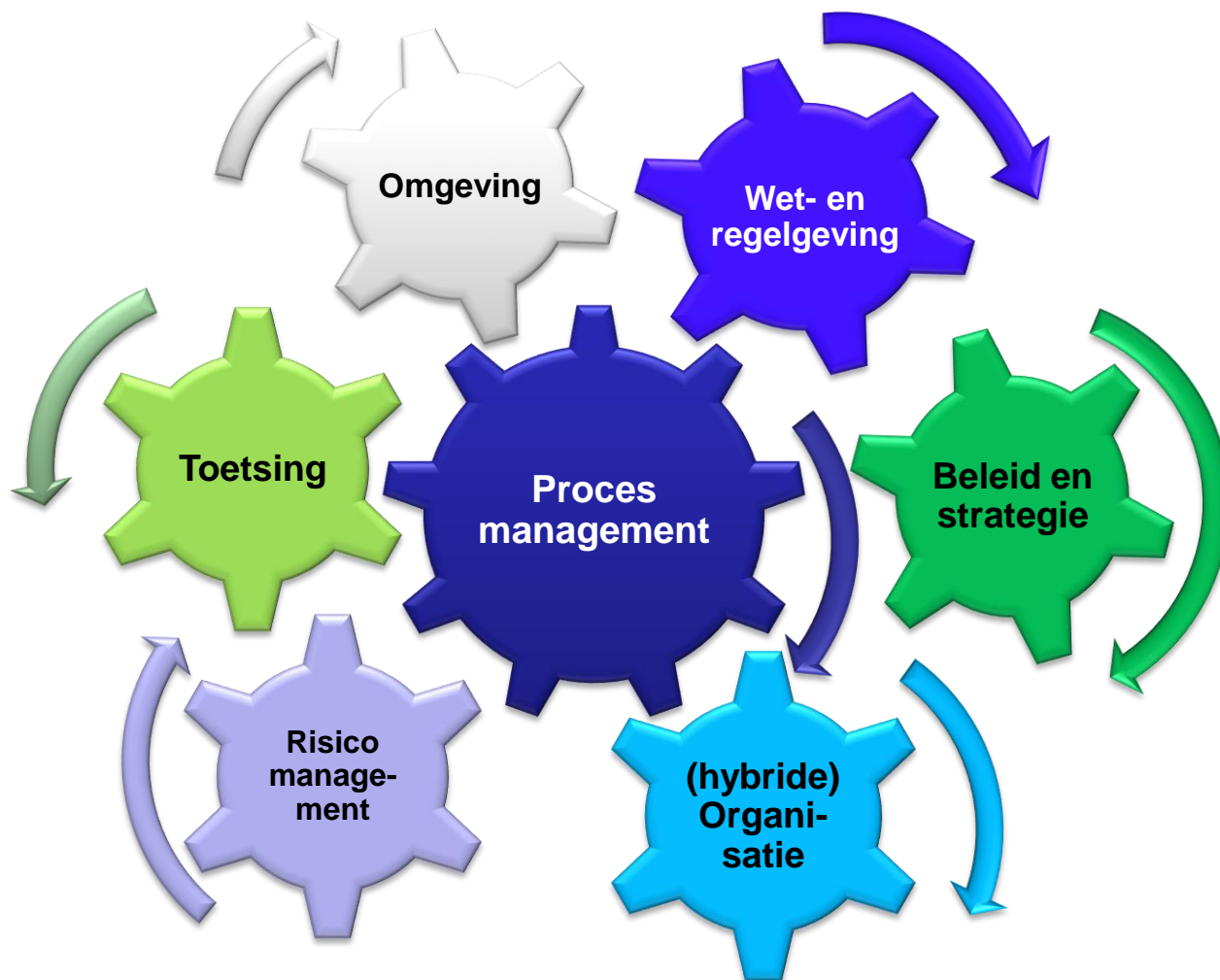
- Business plan Procesmanagement opgesteld en draagvlak gecreëerd
- Keuze voor Engage als systeem en in kaart brengen, updaten en upgraden processen om inzicht te krijgen in organisatie, resultaten etc.: basis op orde en inzicht creëren in:
  - wie wat wanneer waarmee en waarom moet doen
  - borging van kennis en leren van ervaringen
  - **borging rechtmatigheid: interne controleplan**
  - meer betrokkenheid en samenwerking
  - basis voor structurele verbetering

Procesmanagement in Bunnik: spil in het geheel

Procesmanagement is ondergebracht binnen Concernstaf

Lijnorganisatie Opzet, beheer en uitvoering processen en beleid

- Doelmatige efficiënte opzet en beheer processen
- Uitvoering processen en behalen doelstellingen
- Borging kwaliteit, getrouwheid en rechtmatigheid
- Identificeren, bewaken, beheersen risico's
- Opzet, beheer, uitvoeren interne beheers- en controlemaatregelen
- Toezicht op beleid en uitvoering hiervan

Strategisch-/organisatieadvies en Concern control

- (Strategische) advisering op gebied van procesmanagement en -optimalisatie aan directie, management en medewerkers
- Concern control o.a.:
- Onafhankelijke toetsing opzet, bestaan en werking financiële beheersmaatregelen lijnorganisatie
  - Risicomanagement
  - Getrouwe en rechtmatige totstandkoming baten, lasten en balansmutaties

Gezamenlijke pragmatische aanpak

1. Processen in kaart: welke processen zijn dit

2. Basiselementen van het proces in kaart brengen

3. Processtappen in kaart brengen en vastleggen

4. Optimaliseren en benoemen knelpunten

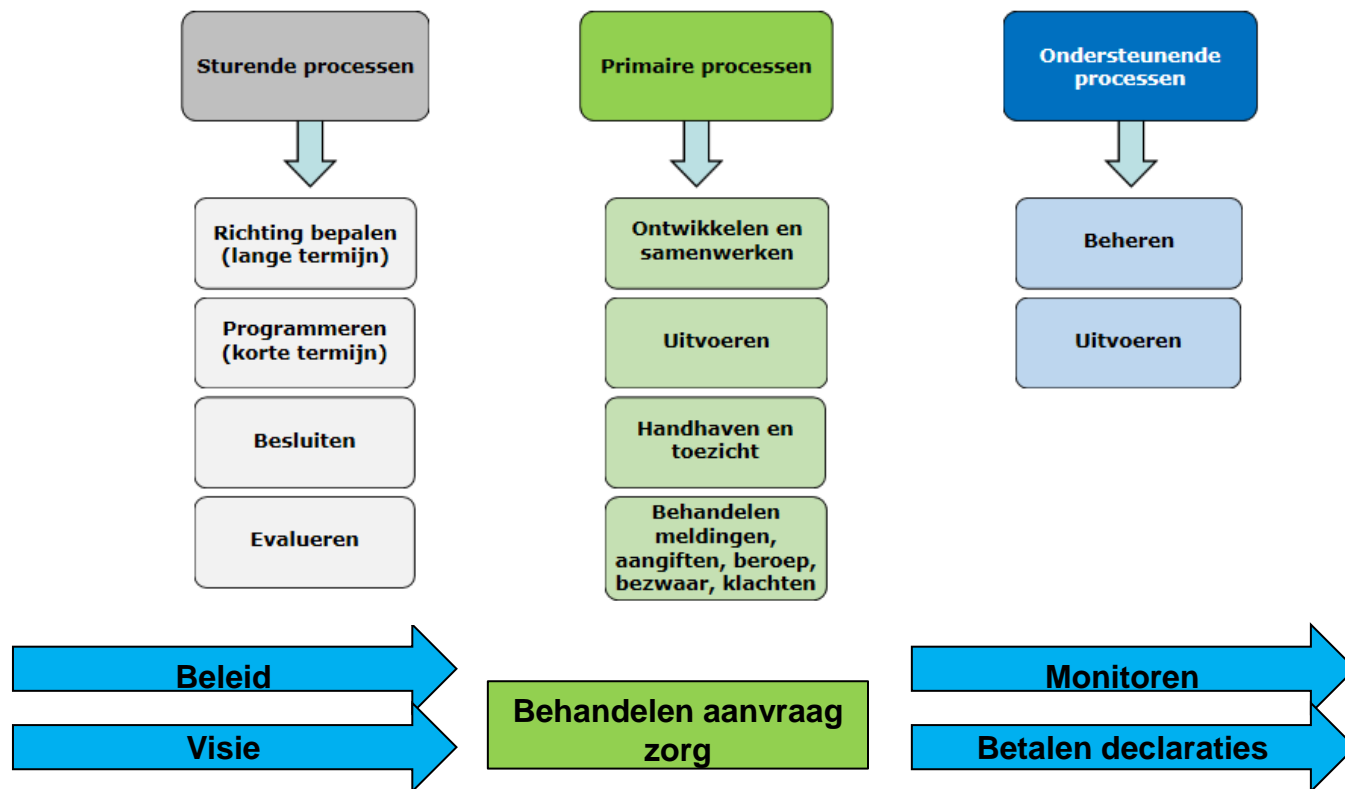
5. Periodieke procesevaluatie en toetsing financieel kritische processen via VIC

Proceshuis vastgelegd in Engage

- Processen worden vastgelegd in Engage
- Geeft duidelijk weer wie wat wanneer waarmee en waarom moet doen
- Vormt de basis voor structurele verbetering
- Denk hierbij ook aan de samenhang van processen

1. Processen in kaart:
welke processen zijn dit

Basiselementen in kaart brengen en vastleggen in Engage

2. Basiselementen van het proces in kaart brengen

- Basiselementen proces benoemen om:
  - doel op efficiënte wijze bereiken
  - duidelijkheid te creëren taken en verantwoordelijkheden
  - **rechtmatig te handelen: binnen gestelde kaders te acteren**
  - waarbij risico's zoveel mogelijk beheerst worden
  - op juiste wijze via passend middel te communiceren met klant
  - vertrouwelijk om te gaan met privacygevoelige gegevens

Belangrijkste risico's

2. Basiselementen van het proces in kaart brengen

Risico's
Financiële risico's
Fiscale sancties
Frauderisico's
Imagoschade
Niet voldoen aan wettelijke termijnen
Onjuiste informatievertrekking
Onjuiste registratie
Onjuiste/onvolledige uitbetaling/verwerven inkomsten
Onjuiste/onvolledige beeld stand budgetten/reserve/liq middelen
Onjuiste/onvolledige verantwoording baten/lasten
Onrechtmatig handelen
Onrechtmatige verantwoording baten/lasten
Onrechtmatige uitgaven/verwerven van inkomsten
Onterechte/onjuiste toekenning
Onjuiste/onvolledige rapportage/verantwoording
Opbrengstderving
Schade(claims)/sancties
Ten onrechte overschrijden budgetten
Uitbetaling aan ander dan rechthebbende

Basiselementen vastgelegd in de eigenschappen van het proces

Eigenschappen

▲ Procesgegevens

Naam	Verstrekken subsidie
Eigenaar	Afdelingshoofd
Beheerder	Mw Subsidies en Contracten
Documenten	
Applicaties en middelen	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Mizard ◆ Computer ◆ Microsoft Outlook
Gebruik persoonsgegevens	
Grondslagen AVG	
Kader	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Algemene Subsidieverordening gemeente Bunnik* ◆ Algemene wet bestuursrecht* ◆ Algemene subsidieregeling gemeente Bunnik ◆ Subsidieregeling Sport ◆ Subsidieregeling Bunnik Aan Zet Fonds ◆ Subsidieregeling Innovatiefonds ◆ Programmabegroting ◆ Mandaatregeling*
Klant	◆ Aanvrager

Rechtmatigheid

- ◆ Financiële rechtmatigheid
- ◆ Juridische rechtmatigheid

Resultaat

- ◆ Verstrekking subsidie
- ◆ Afwijzing

Risico

- ◆ Onterechte/onjuiste toekenning
- ◆ (Schijn van) belangenverstremgeling
- ◆ Onrechtmatig uitgaven/verwerven inkomsten
- ◆ Onjuiste/ onvolledige uitbetaling/verwerven inkomsten
- ◆ Onjuiste/onvolledige verantwoording baten/lasten/schulden/vorderingen
- ◆ Uitbetaling aan ander dan rechthebbende
- ◆ Niet voldoen aan wettelijke termijnen

Risicoinschatting proces

- ◆ Hoog

Volgend proces

Voorgaand proces

- ◆ Vaststellen subsidieprogramma

Workshop voor in kaart brengen processtappen

3. Processtappen in kaart brengen en vastleggen

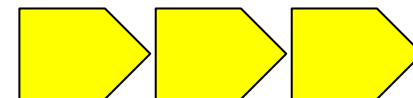
Stap 1:

- Benoem de processtappen hoe jij het in zou richten:
  - wie doet wat
  - gaat het altijd zo? Indien nee, wat gaat er anders?
  - en hoe vaak komt dat dan voor?

Stap 2:

- Ordenen van de processtappen
  - wat zijn de overdrachtsmomenten
  - kan stap gebundeld worden met ander stap?

Stap 3:

- Checken of we hiermee de basiselementen nog steeds op orde hebben:
  - beheersmaatregelen opgenomen zodat dat we risico's beheersen en rechtmatig handelen borgen?

4. Optimaliseren en benoemen knelpunten

Identificeren verbeteringen:

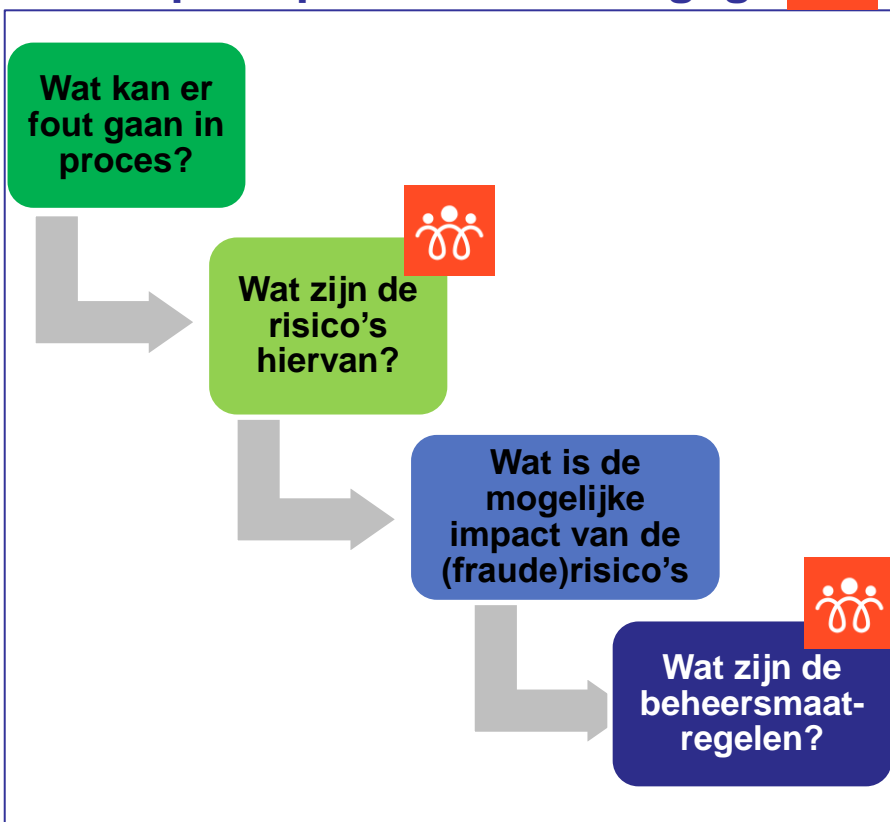
- Benoemen knel- en verbeterpunten
- Deze worden later geprioriteerd en opgepakt

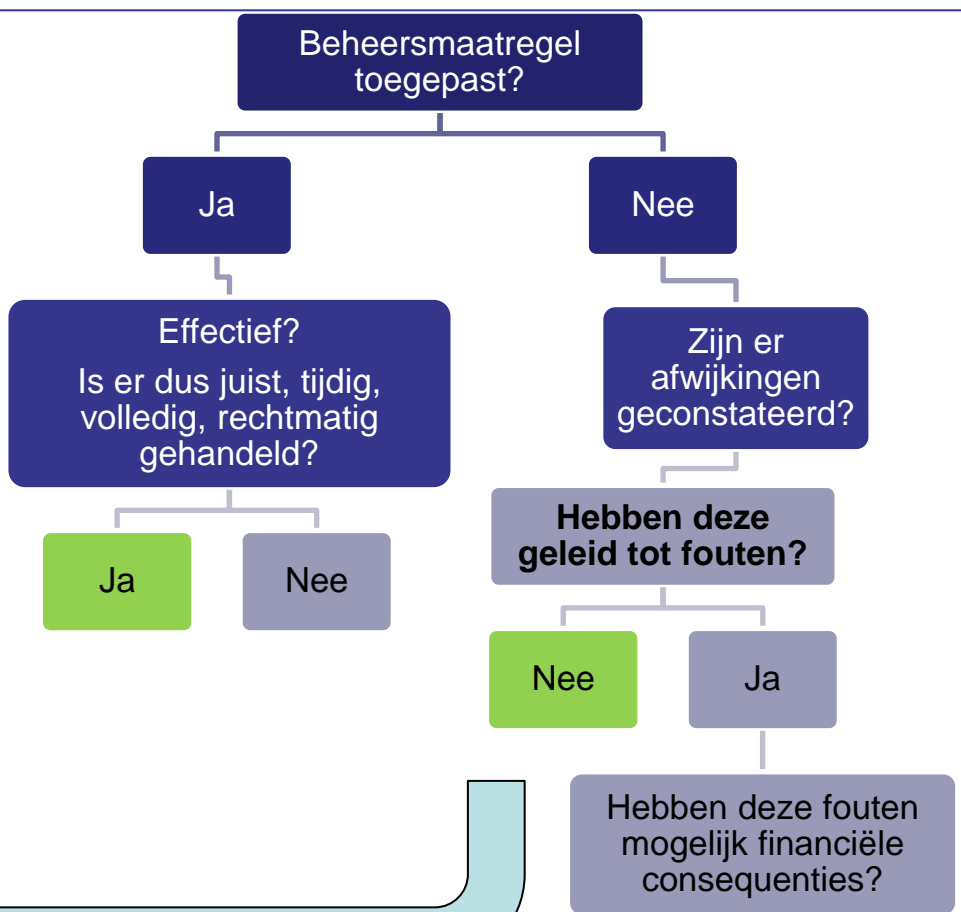

Verbijzonderde interne controle op rechtmatigheid processen

Opzet: processen in Engage

Bestaan en werking

Terug naar de tekentafel

Koppeling proces met de Verbijzonderde interne controle

Wat kan er fout gaan in het proces	Frauderisico's	Risico-inschatting Bruto: excl. maatregelen Ranking 1-5 waarbij 1=Nihil, 5=zeer hoog				Interne Beheersingsmaatregel (opzet)	Wet- en regelgeving	Processtap Engage (Opzet): proces Inkoop
		Kans	Financiële impact	Niet-fin. Impact	Ranking risico			
Inkopen worden niet getoetst aan (Europese) aanbestedings-richtlijnen/ aanbestedingsregels worden niet opgevolgd	Frauderisico: Selectie aannemers/leveranciers of gunning opdrachten vindt niet onafhankelijk plaats of schijn van belangenverstrengeling ontstaat	Mogelijk	3	3	H	<p>Controle op beheersing en bewaking spelregels Europese aanbestedingen waarbij o.b.v. raming aanbestedingsprocedure wordt gekozen. EU-aanbestedingen gaan in samenspraak met inkoopadviseur</p> <p>D.m.v. analyse jaarlijkse inkopen per crediteur beoordelen of er voldaan is aan Europese aanbestedingsregels</p> <p>Borging functiescheiding in inkoopproces</p>	<p>Aanbestedingswet: Hoofdstuk 1.2. t/m 1.4 Deel 2. Overheidsopdrachten en prijsvragen voor overheidsopdrachten: aanbestedingsproces (163 artikelen) Deel 2a. Concessieopdrachten</p>	<p>4. voorbereiden: vaststellen van de aanbestedingsprocedure. 5. Bepalen raming 6. Raming opdracht vs aanbestedingsprocedure 21. Maken aanbestedingsdocumenten 34. Gunning opdracht/afsluiten contract 63. Vragen advies inkoopadviseur</p>
	Frauderisico: Schadeclaims vanwege niet houden aan Europese aanbestedingsrichtlijnen	Mogelijk	5	5	H			
	Frauderisico: Schade door verkeerde aanbestedingsprocedures: risico dat Europese en/of interne aanbestedings-richtlijnen niet worden nageleefd	Mogelijk	3	5	H			
Prestatielevering zoals gemeld op factuur (gedeeltelijk) ontbreekt of werkzaamheden worden niet conform afspraken uitgevoerd waardoor meer/minder werk/nacalculatie onterecht wordt uitgevoerd/vertrekt/betaald	Onrechtmatig handelen (Schijn van) belangenverstrengeling Schade(claims)/sancties					<p>Controle prestatielevering en projecten worden gemanaged door opzichter/projectleider en budgethouder</p>	<p>• Burgerlijk wetboek 6 gaat specifiek over Verbintenissen/ prestatielevering: voor overeenkomsten met name Titel 5 vanaf artikel 213</p>	<p>Proces inkoop: Stappen: 15 Bewaken levering en afspraken</p>
	Frauderisico: Geen/onvoldoende sprake van prestatielevering	Mogelijk	3	4	M			
	Frauderisico: Meer/minder werk/nacalculatie onterecht uitgevoerd/vertrekt/ betaald	Mogelijk	1	1	N			
	Onrechtmatig uitgaven/verwerven van inkomsten							
	Onjuiste/onvoldedige uitbetaling/verwerven inkomsten							

Maar ook koppeling normenkader aan proces

Kruisverwijzingen over gehele project

Lijst	Kruistabel																		
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kader</th> <th>Proces</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Aanbestedingsbesluit</td> <td>Inkopen, beheren en archiveren</td> </tr> <tr> <td>Aanbestedingsreglement Werken</td> <td>Inkopen, beheren en archiveren</td> </tr> <tr> <td>Aanbestedingswet</td> <td>Inkopen, beheren en archiveren</td> </tr> <tr> <td>Afwijkingenbeleid kruimegevallen</td> <td>Toezichthouden omgevingsvergunning; Verlenen omgevingsvergunning; Verlenen omgevingsvergunning bij omgevingswet</td> </tr> <tr> <td>Alcoholwet (Drank- en horecawet)</td> <td>Verlenen Drank en Horecavergunning/-onthefing</td> </tr> <tr> <td>Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur</td> <td>Inkopen, beheren en archiveren</td> </tr> <tr> <td>Algemene inkoopvoorwaarden gemeente Bunnik</td> <td>Inkopen, beheren en archiveren</td> </tr> <tr> <td>Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Bunnik 2018</td> <td>Verlenen Drank en Horecavergunning/-onthefing; Verlenen exploitatie-/evenementenvergunning; Verlenen standplaatsvergunning; Verlenen Vergunning collecteren/inzamelen</td> </tr> </tbody> </table>	Kader	Proces	Aanbestedingsbesluit	Inkopen, beheren en archiveren	Aanbestedingsreglement Werken	Inkopen, beheren en archiveren	Aanbestedingswet	Inkopen, beheren en archiveren	Afwijkingenbeleid kruimegevallen	Toezichthouden omgevingsvergunning; Verlenen omgevingsvergunning; Verlenen omgevingsvergunning bij omgevingswet	Alcoholwet (Drank- en horecawet)	Verlenen Drank en Horecavergunning/-onthefing	Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur	Inkopen, beheren en archiveren	Algemene inkoopvoorwaarden gemeente Bunnik	Inkopen, beheren en archiveren	Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Bunnik 2018	Verlenen Drank en Horecavergunning/-onthefing; Verlenen exploitatie-/evenementenvergunning; Verlenen standplaatsvergunning; Verlenen Vergunning collecteren/inzamelen
Kader	Proces																		
Aanbestedingsbesluit	Inkopen, beheren en archiveren																		
Aanbestedingsreglement Werken	Inkopen, beheren en archiveren																		
Aanbestedingswet	Inkopen, beheren en archiveren																		
Afwijkingenbeleid kruimegevallen	Toezichthouden omgevingsvergunning; Verlenen omgevingsvergunning; Verlenen omgevingsvergunning bij omgevingswet																		
Alcoholwet (Drank- en horecawet)	Verlenen Drank en Horecavergunning/-onthefing																		
Algemene Beginselen van Behoorlijk Bestuur	Inkopen, beheren en archiveren																		
Algemene inkoopvoorwaarden gemeente Bunnik	Inkopen, beheren en archiveren																		
Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Bunnik 2018	Verlenen Drank en Horecavergunning/-onthefing; Verlenen exploitatie-/evenementenvergunning; Verlenen standplaatsvergunning; Verlenen Vergunning collecteren/inzamelen																		

Algemeen normenkader	Concept	(direct) Financiële rechtmatigheid?	Geborgd in proces	Beheersmaatregel	Controlewijze naast interne controle deels via VIC
Kader	Concept Toetsingskader (niet vastgesteld)				
Aanbestedingswet, Europese aanbestedingsregels	Aanbestedingswet: Hoofdstuk 1.2. t/m 1.4: Afdeling 1.2.2. Beginselen bij Europese aanbestedingen Deel 2. Overheidsopdrachten en prijsvragen voor overheidsopdrachten: aanbestedingsproces (163 artikelen) Deel 2a. Concessieopdrachten	Ja	Inkopen, beheren en archiveren	<ul style="list-style-type: none"> Bepalen raming en op basis daarvan kiezen van procedure Europese aanbestedingen gaan in samenspraak met inkoopadviseur Controle op beheersing en bewaking spelregels Europese aanbestedingen Besluit tot aanbesteden procedure wordt genomen door college of raad D.m.v. analyse jaarlijkse inkopen per crediteur beoordelen of er voldaan is aan Europese aanbestedingsregels Borging functiescheiding in processen 	VIC Inkoop en Aanbestedingen
Algemene subsidieverordening	Artikel 3, 4.3, 5, 6, 8.1 t/m 8.3, 11.1, 11.2 en 11.4, 12, 15, 17, 18, 19.1, 21.1, 22.1	Ja	Verstrekken subsidie	<ul style="list-style-type: none"> Raad stelt subsidieplafond vast. College stelt jaarlijks het subsidieprogramma vast Bij overige subsidies ligt (college of raads-)besluit aan ten grondslag Subsidies worden conform programma/besluit middels beschikking toegekend aan subsidiënten College heeft bij subsidieregelingen de wijze van verdeling van het betreffende subsidieplafond (aanvragen rangschikken op criteria) en bij overschrijding hiervan bepaald Medewerker controleert zichtbaar op inleververplichting stukken Andere medewerker dan opsteller concept beschikking controleert zichtbaar subsidieaanvraag op voldoen aan gestelde voorwaarden Gemandateerde medewerker neemt besluit Periodiek overleg organisaties die subsidie ontvangen Functiescheiding in proces Sprake van periodieke aansluiting tussen subsidies subsidieprogramma in subsidieoverzicht en financiële administratie en functiescheiding en controle op betalingen Sprake van controle of er teruggevorderd/ betaling van toepassing is en controle op verwerking in financiële administratie 	VIC Subsidieverstrekkingen

Volgende stappen

- Meting procesresultaten
- Volwassenheidsniveau bepalen
- Proces vergunningen aanpassen in kader van omgevingswet
- Toevoegen AVG
- Toevoegen bevindingen controles
- Rapportages ontwikkelen
- Aanvullen proceshuis